

S'assagen noves tècniques contra el fracàs escolar

12/2011 - Pedagogia. 100 professors i 3000 alumnes d'ESO han participat en l'estudi "Noves tècniques contra el fracàs escolar", dirigit pel Dr. Pere Marquès (professor del Departament de Pedagogia Aplicada de la UAB), durant el curs 2010-2011. L'estudi, realitzat pel grup de recerca DIM-UAB experimenta diverses tècniques que contribueixen a millorar els aprenentatges i a reduir el fracàs escolar com la utilització de les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació), especialment la pissarra digital (videoprojector, ordinador) i Internet, i que consisteixen en activitats no memorístiques, de creació i d'aplicació de coneixement.

Els alumnes que tot i treballar suspenen mostren un impacte positiu amb l'aplicació d'aquestes tècniques.

La investigació "Noves tècniques contra el fracàs escolar" DIM-UAB/CASIO, dirigida pel Dr. Pere Marquès (professor del Departament de Pedagogia Aplicada de la UAB), s'ha desenvolupat durant el curs 2010-2011 a partir d'un conveni de col·laboració entre l'empresa CASIO i el grup de recerca "Didàctica i Multimèdia" (DIM-UAB) de la UAB.

Hi han participat uns 100 professors i 3.000 alumnes de 15 centres d'ESO i primària de tot Espanya, on s'han aplicat diverses activitats d'ensenyament i aprenentatge orientades a la reducció de fracàs escolar. Moltes d'elles consideren la utilització de les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació), especialment la pissarra digital (videoprojector, ordinador, PDI) i Internet, i consisteixen en activitats no memorístiques, de creació i aplicació de coneixement, orientades al desenvolupament de competències i proporcionar més autonomia als estudiants, que en molts casos poden consultar diverses fonts d'informació (apuntes, llibres, Internet) per realitzar els seus treballs i exàmens.

De l'estudi es desprèn que la majoria dels professors han aplicat amb bons resultats aquestes activitats pràctiques "amb suport documental" que es proposen, encara que en realitzar els exàmens (basats en la realització de tasques pràctiques) generalment només permetien als alumnes la consulta dels seus apuntes.

Altres tècniques que també s'han utilitzat molt i amb bons resultats per avaluar els estudiants han estat les presentacions públiques de treballs grupals o individuals, el "donar pistes" als estudiants sobre el que pot sortir en l'examen i la realització d'exàmens previs "d'entrenament".

D'altra banda, hi ha uns principis d'actuació que el professorat destaca com a importants per incidir més en aquests alumnes amb problemes d'aprenentatge: proposar més tasques pràctiques que preguntes teòriques, avaluar també els processos (de treball, d'estudi ...), no només el producte final que siguin capaços de realitzar, la detecció precoç dels estudiants que necessiten un suport especial, el contacte amb les famílies, el suport entre companys, treballar tècniques d'estudi diverses... Altres activitats també molt utilitzades han estat la recerca de recursos per part dels estudiants a Internet, per presentar i comentar després als seus companys a la pissarra digital i la correcció d'exercicis entre alumnes, seguint les instruccions del professor.

Respecte a l'impacte d'aquestes tècniques en els aprenentatges dels estudiants, un 94% dels professors s'aprecia que aplicant aquestes tècniques els alumnes aprenen més i un 72% també considera que milloren les qualificacions acadèmiques, és a dir, que es redueix el fracàs escolar. Els millors resultats s'obtenen sobretot amb els alumnes treballadors però que els costa seguir l'assignatura. En el grup d'alumnes que tot i treballar suspenen, perquè no poden amb l'assignatura, s'observa també un impacte positiu amb l'aplicació d'aquestes tècniques, encara que en menor mesura. I el mateix passa amb els alumnes que van bé o molt bé en l'assignatura. En canvi, en el grup d'alumnes desmotivats per l'assignatura i que no treballen, l'impacte és molt menor.

Per acabar, indicar que encara que per un 67% dels docents la preparació de les activitats d'acord amb les tècniques prescrites en aquesta investigació ha suposat un increment del treball, majoritàriament consideren que ha valgut la pena, tenint en compte les millores obtingudes en els aprenentatges dels alumnes.

Els resultats d'aquest estudi són pràcticament idèntics als obtinguts globalment pels 51 centres i els 234 professors que durant 2010-2011 han experimentat aquestes tècniques en el marc de diverses investigacions del [GRUP DIM-UAB](#). A partir d'aquests resultats positius, hem iniciat un nou estudi 2011-2013, patrocinat per la Fundació Telefónica a través d'un conveni amb la UAB, que abasta un major nombre de centres i es desenvolupa durant dos cursos. Es tracta de la investigació "[currículum bimodal i contra el fracàs escolar](#)", amb el qual esperem mesurar amb més precisió l'impacte d'aquestes tècniques en els estudiants i la seva eficàcia per recuperar els estudiants amb problemes d'aprenentatge.

Sobre els aprenentatges	molt + si (%)
Consideres que els teus alumnes (en general) milloren els seus aprenentatges amb aquestes tècniques contra el fracàs escolar?	94 %
En caso afirmatiu, han millorat també les seves qualificacions acadèmiques?	72 %
En general, la preparació i gestió d'aquestes activitats t'ha suposat un augment significatiu de treball?	67 %
En caso afirmatiu, creus que aquest increment de treball queda ben compensat per les millores dels aprenentatges dels estudiants?	75 %
Els teus alumnes consideren que aprenen més amb aquestes activitats?	64 %

QUADRE-1. RESULTATS DE L'ESTUDI: respostes dels professors.

D'acord amb aquesta tipologia d'alumnes, quin estimes que és l'impacte de la realització d'aquestes activitats?	Impacte de millora	
	alt	una mica
<i>Alumnes que van MOLT bé en aquesta assignatura.</i>	23 %	64 %
<i>Alumnes que van acceptablement BÉ en la assignatura.</i>	35 %	60 %
<i>Alumnes que les cuesta l'assignatura, però que treballen (nota entre 4 y 5).</i>	48 %	40 %
<i>Alumnes que treballen però no poden amb l'assignatura.</i>	36 %	42 %
<i>Alumnes desmotivats que no treballen.</i>	15 %	42 %
<i>Altres tipus d'alumnes: disruptius i d'actitud molt passiva</i>	4 %	2 %

QUADRE-2. RESULTATS DE L'ESTUDI: respostes dels professors.

Pere Marquès

Departament de Pedagogia Aplicada

Portal de la recerca i memòria completa de l'estudi a [DIM-UAB](#).